

מראי מקומות- זבחים ק"ה

דהשאלה הוא לענין הנוגע בפנים. וע"ע בטהרת הקדש דכ' ליישב פרש"י, דכוונת רש"י לומר דאם כיון דהדור הדור, היינו דנתגלה למפרע דיציאה דמעיקרא לא הי' יציאה גמורה, ולכן באמת לא הי' טמא מעיקרא.

(ד) והמוציאן מטמא בגדים- ע' בלקוטי הלכות (זבח תודה ד"ה לומר) דכ' להסתפק, האם רק המוציא עצמו נטמא, או כל הנושאין אותה מחוץ, ונפק"מ אם מי שלא הוציא הפרה לחוץ נושא אותה מחוצה, האם טמא או לא. וכ' דמדברי הרמב"ם משמע דגם הוא נטמא בכח"ג.

(ה) צריכין הכשר טומאה ממקום אחר- ע' בפרש"י שפי' דהיינו דדבר שעתיד לטמא טומאה חמורה אין צריך הכשר טומאה ממקום אחר, ויכול לטמא מאליו. אבל כל זה הוא רק כגון פרה ופרים, דחזי עכ"פ לטומאה בעינן. אבל שעיר המשתלח אין שייך להיות טמא בכלל, וא"כ אף דעתיד לטמא טומאה חמורה, מ"מ כל זמן שאין שייך להיות טמא בכלל, גם שעתיד לטמא טומאה חמורה אינו מטמא. וע' בקהלות יעקב (טהרות מ"ב) שהביא מש"כ הראב"ד (הל' שאר אבות הטומאה, ג', ג'), דמה דאמרי רבנן דפרה ופרים מטמאין בלי שמקבלין טומאה ממקום אחר, מ"מ צריכין הכשר מים. וביאר הקה"י, דהא כל זמן שלא הוכשרו אינם יכולים לקבל טומאת אוכלין ממקום אחר, ורק בתר שהוכשרו דראויין לקבל טומאה ממקום אחר, חל בהו דין דסופו לטמא טומאה חמורה דיכול לטמא טומאת אוכלין בלא הכשר שרץ. וע"ש מה שהאריך לפלפל בדברי הראב"ד, ואכ"מ.

(ו) נבלת עוף טהור לר"מ, מהו שיטמא בכזית- הק' בחי' הגריז"ו, למה שאל הגמ' דוקא לר"מ ובכזית, הרי לכא' יש לשאול גם לשי' רבנן ובכביצה, האם

(א) או בתר בהמה אזלי- ע' ברש"י דפי' דנפק"מ לענין דאם נטמא הפר דאם נחשב בפנים יהי' צריך לשורפו מבפנים. וע' במקדש דוד (ריש סי' כ"ג) שהביא מה שהק' הצאן קדשים, דמעיקרא פרש"י דשאלת הגמ' הוא לענין טומאת המתעסקין, ולמה עכשיו פי' דהנפק"מ הוא לענין מקום שריפת פרה. וע"ש שתי' ע"פ דברי תוס' בעירובין, דבמחצה על מחצה יכול לדון מדין ס"ס, ספק אם הי' רוב, וספק אם נדון כרוב אפי' אם הי' מחצה על מחצה בדיקוק. וע"ש שכ' לחלק עפ"ז בין טומאת המוציאין, דאמרי' בהו דכל ספיקות שאתה יכולה להסתפק, ברה"י טמא וברה"ר טהור, ולכן אין חילוק בין ספק א' לס"ס, אבל לענין מקום שריפת הפרה אי' נפק"מ בין ספק א' לס"ס, ע"ש לביאורו.

(ב) בתר רוב מתעסקין אזלי, או בתר בהמה אזלי- וע' בתוס' דביאר דשאלת הגמ' הוא אם אמרי' דוקא בבהמה אזלי' בתר רוב, או אף במתעסקין. וע' באילת השחר דהק' בשם החזון איש, מה שייך לומר דהם שבפנים יהיו נגררין אחר המתעסקין שבחוץ, הרי מבואר בסוגיין דאינן נטמא אא"כ קרינן בהו ואחר יבא אל המחנה, והם שבפנים לא שייך לומר בהו כן, וא"כ איך נטמאו. ותי' האילה"ש דאם אזלי' בתר רוב מתעסקין, א"כ זה נקרא יציאת פרים, שהרי בהוצאת פר זה אי' ואחר כן יבא אל המחנה, וא"כ שייך לומר דגם אצל כולם נקרא כן, אם גם אצל מתעסקין אזלי' בתר רוב.

(ג) או דלמא כיון דהדור הדור- פרש"י, דעכשיו ס"ל להגמ' דשאלת הגמ' הוא לענין בגדי הם שיצאו, והצד דכיון דהדור הדור, היינו דהו' להו כמי שלא יצאו. ותמה תוס' על פרש"י, אם כבר הוציאו ונטמאו בגדיהם, וכי מחיצות העזרה מקוה טהרם, הרי כיון דנטמא מי מטהרם. וע"ש שפי' שאלת הגמ' באו"א,

ר"מ ס"ל דכל היכא דסופו לטמא טומאה חמורה אין צריך מחשבה לשויי אוכל, דממילא הוא מטמא טומאת אוכלין, וא"כ ע"כ הך בבא דלא כר"מ, וע"ש מש"כ תוס' לתרץ. אבל עכ"פ י"ל דלזה פ"י רש"י דמה דאמרי' דצריכה מחשבה יתפרש לענין להצטרף להיות שיעור כזית, דהא י"ל דגם ר"מ מודה דאם אין בה שיעור, דאינו נחשב דמטמא טומאה חמורה, ורק משום מחשבתו י"ל דהוי השיעור, וא"כ א"ש גם לר"מ.

(ח) **ומאן שמעת לי' האי סברא, ר"מ - ע' בגלה"ש** דהק' דהא מסקינן לעיל דגם רבנן ס"ל לתדבר"י, והניח בקו'. וע' **בלקוטי הלכות** (זבח תודה ד"ה וחכ"א) דכ' די"ל דהגמ' ס"ל דלרבנן לא ס"ל הך דתדבר"י, ומה דפר ופרה מטמא טומאת אוכלין, היינו רק היכא שהם מוכשרים לקבל טומאה וגם נגעו בהו שרץ, ולכן לית להו שיש שום חילוק בין אלו לשאר טומאות אוכלין. וא"כ, ממילא הק' הגמ' דמאן דשמעת לי' האי סברא, דוקא ר"מ. וע"ש עוד מש"כ ליישב עפ"ז (וע"ע **בשפת אמת** דכ' דנראה דרש"י ותוס' לא גרסי "ומאן שמעת לי' וכו'" כלל).

(ט) **נבלת עוף טהור לר"מ, מונין לה ראשון ושני או אין מונין לה ראשון ושני - פי' החק נתן**, דשאלת הגמ' הוא האם יש לה דין אב הטומאה, וא"כ ממילא הנוגע בה הוי ראשון, או דלמא נחשב לראשון ומה שנוגע בה טמא שני.

(י) **בעא מיני' ר' זירא... הא דתנן חיבורי משקין וכו' - הק' האילת השחר** בשם **החק נתן**, מה שאל ר' זירא, הרי הוא כבר יודע הכלל מנבלת עוף טהור דכל שאינו מטמא אדם במגע אין מונין לו ראשון ושני. ות' האילת"ש דשאני נבלת עוף טהור דאין שייך כלל לטומאת מגע, אבל חיבורי משקין, דבעצם שייך לטומאת מגע, רק דצריך לצירוף, בזה שפיר יש להסתפק דאולי מונין ראשון ושני.

מחוסר קריבה כמחוסר מעשה או לא. ועוד הק', מה הק' הגמ' לעיל על הרבנן, אלא לרבנן אי אית להו דתנא דבי ר' ישמעאל אפי' שעיר המשתלח נמי, הרי רבנן טעמא אמרי, דשאני שעיר המשתלח מפני שהוא חי. וביאר, דדין זה דסופו לטמא טומאה חמורה דפרים, אינו דומה לדין סופו לטמא דנבלת עוף טהור. דלענין נבלת עוף טהור, כיון דסופו לטמא טומאה חמורה, מטעם זה חל בה בעצמו דין טומאת אוכלין, ולא רק דין לטמא. אבל בפרים הנשרפים, כיון שגם סופו אינו אלא טומאת מתעסקין ולא הם המטמאים, א"כ גם מה שהם מטמאים אוכלין עכשיו, אין זה משום שחל בהו דין טומאת אוכלין, אלא דמדין סופו לטמא חל בהו דין שהם יכולים עכשיו לטמא אחרים, אבל לא דהם עצמן טמאים. וא"כ, שפיר יש לדמות להו לשעיר, אף שהוא חי, שהרי כיון שאין צריך שיחול בהו דין טומאה ממש, רק שיכולין לטמא אחרים, א"כ זה שייך גם בשעיר החי. וכן בכזית בנבלת עוף טהור, לא שייך שיחול בה טומאת אוכלין, דהא טומאת אוכלין לא שייך אלא בכביצה, אלא דכיון דסופו לטמא בבית הבליעה בכזית, א"כ גם עכשיו י"ל דיכול לטמא, אבל לא דחל בה דין טומאת אוכלין. אבל לענין כביצה של נבלת עוף טהור, מה שסופו לטמא טומאה חמורה נותן לה דין דעכשיו חל בה דין טומאת אוכלין. וא"כ, י"ל דפשוט להגמ' דלא אכפת לן מה שהוא מחוסר מעשה כלל, כיון דחל בעצמה דין טומאת אוכלין.

(ז) **צריכה מחשבה - פרש"י**, להצטרף פחות מכזית ממנה להשלים פחות מכביצה אוכלין לקבל טומאת אוכלין במגע. והק' **בגלה"ש**, למה צריך לפרש כן, הרי יש לפרשה כפשוטו, דצריך מחשבה כדי שיהי' טמא טומאת עצמו לטמא אוכלין ומשקין, כיון דסופו לטמא טומאה חמורה. וע' **בקהלות יעקב** (טהרות מ"א) שכ' די"ל דכוונת רש"י לתרץ קו' תוס' **בב"ק** (ע"ז), דהק' דלכאור' פשוט דבבא זה דצריכה מחשבה לא אתי כר"מ, דהא

יא) כיון שיצא חוץ למחנה אחת מטמאים בגדים- חקר בחי' ר' ארי' לייב (ח"ב, ל"ג), למה המוציא מטמא בגדיו, האם משום דהמוציא נחשב דמתעסק בשריפה, וא"כ מטמא בגדים מדין והשו"ף, וחידוש התורה דלא רק כשהוציאו מכל הג' מחנות נחשב הוא לעוסק בשריפתו, אלא אפי' כשיוצא חוץ ממחנה א' כבר נחשב לעוסק בשריפה ומטמא בגדים, או דלמא מה דמטמא בגדיו הוא גופא משום דמוציא הוא, ואינו משום עסק בשריפה כלל, אלא אמרי' דוכיבס בגדיו קאי גם על והוציא. וע"ש באריכות דהביא הא דהרמב"ם מדמה היוצא לבית השריפה להמוציא השעיר לעזאזל, וכמו דשם מוכיח ר' לייב דמצות שלוח חלוק ממצות דחייתו לצוק, והא דמטמא בגדים הוא מדין שלוח ולא מדין דחייתו לצוק, א"כ ה"ה בהא דמוציאו לשריפה אין טומאתו מהא דעוסק בשריפה, אלא מהא גופא דהוציא הפרה מחוץ למחנה.